

Els valsos de l'Orquestra Simfònica Sant Cugat acomiaden l'any a Castelldefels

El Teatre Plaza ha acollit el concert de l'Orquestra Simfònica Sant Cugat.

Hi ha tants gustos musicals... i tants estils de música diferents! Però a l'hora d'escollir una música que acompanyi aquestes dates -què seria un final d'any sense música?- són un munt els qui trien els valsos. Aquesta música que va ser composta per ballar ha estat l'escollida per l'Orquestra Simfònica Sant Cugat per oferir-la avui, el penúltim dia de l'any, al Teatre Plaza de Castelldefels. És el primer cop que aquesta formació simfònica dirigida per Josep Ferré actua a Castelldefels. El repertori del concert ha estat format sobretot per peces de Johann Strauss junior (Viena, 1825-1899), director

d'orquestra i músic austríac que va continuar la línia compositiva del seu pare, Johann Strauss, creador del vals. També s'han interpretat algunes nades, com per exemple "El dimoni escuat", harmonitzada per Agustí Cohí Grau, i la suite harmonitzada per Salvador Brotons que inclou "El vint-i-cinc de desembre", "El petit vailet", "El noi de la mare", "El desembre congelat", "Sant Josep i la mare de Déu", "A Betlem me'n vull anar", "L'Àngel i els pastors" i "El cant els ocells".

Un dels ingredients d'aquest tradicional concert de valsos i danses que l'Orquestra Simfònica

Sant Cugat ofereix des de fa anys pels volts de Nadal és la participació del públic. El que no és habitual és que alguns espectadors participin incorporant-se a l'orquestra, cosa que ha succeït avui quan s'han necessitat més percussionistes. Després d'haver fet un intens assaig als camerinos -mentre l'orquestra sense director tocava "Nadal blanc" i "Jingle bells", totes dues en una versió

jazzística-, els "nous percussionistes" han interpretat "Feuerfest", de Josef Strauss. El resultat ha estat excel·lent. Probablement molts més espectadors haurien pogut pujar a l'escenari i haurien tocat aquesta polca francesa com un músic més! Amb l'"orquestra ampliada" s'ha iniciat la segona part del concert, que ha estat farcida de gags. Hi ha hagut gags fins i tot en alguns dels nombrosos bisos, com "La polca del caçador", de Johann Strauss junior.

Aquest mateix concert es va fer el 23 de desembre al Teatre Zorrilla de Badalona, els dies

27 i 28 de desembre al Teatre-Auditori Sant Cugat i també es farà properament en altres municipis del país, concretament a Barberà del Vallès (Teatre Municipal Cooperativa, 1 de gener), a Reus (Teatre Fortuny, 4 de gener) i a Manresa (Teatre Kursaal, dia 8 de gener), en aquest cas amb la participació del Cor Infantil i el Cor Jove de l'Escola Coral de l'Orfeó Manresà.

L'Orquestra Simfònica Sant Cugat

El 1990 va néixer l'Orquestra de Cambra Sant Cugat, embrió de l'Orquestra Simfònica Sant Cugat. En aquests anys, aquesta formació ha realitzat més de 500 concerts arreu del país (al Palau de la Música Catalana, al Gran Teatre del Liceu, a l'Auditori de Barcelona, al Palau de Congressos de Catalunya, a la Sala Oval del Palau Nacional, al Palau Sant Jordi...) i ha esdevingut una de les principals orquestres de Catalunya. Des de la temporada 1996-97, l'Orquestra Simfònica Sant Cugat compta amb un cicle estable de concerts al Teatre-Auditori Sant Cugat. En aquest espai escènic ha realitzat un centenar de concerts. L'Orquestra Simfònica Sant Cugat, dirigida per Josep Ferré, s'ha caracteritzat des dels seus inicis per l'experimentació

i la recerca constant de nou repertori i diferents estils musicals: òpera, jazz simfònic, música clàssica, música contemporània, sarsuela, flamenc, música de pel·lícules...

Castelldefels, ciutat de música

Castelldefels és una ciutat de música. En aquest municipi marítim del Baix Llobregat hi ha l'Associació Musical de Castelldefels -banda simfònica creada l'any 2004 a iniciativa de Jaume Tous i Agustí Gimeno, entre d'altres-, diverses corals -Ventijol, Marinada, Germanor, Margalló, Coral Sotvococe, Coro Rociero Romero y Jara i Coro Rociero Blanca Paloma-, escoles de música... Aquesta és una ciutat d'acollida, també de músics. A Castelldefels va passar-hi els estius el compositor Frederic Mompou (1893-1987) i avui hi resideixen músics com Carles Benavent i Mario Markovich, percussionista de l'Orquestra Simfònica Sant Cugat. D'altra banda, a més de la música, la dansa és una de les altres disciplines que evidencien la vitalitat cultural d'aquest municipi que des de fa molts anys organitza el Festival de Dansa de Castelldefels. Aquest veterà i prestigiós esdeveniment té lloc al Teatre Plaza -l'escenari del concert d'aquesta nit-, el qual, des de la seva obertura, l'any 2009, ha acollit nombrosos espectacles d'arts escèniques. Situat on hi havia l'antic cinema Plaza, el Teatre Plaza és un espai modern que se suma a d'altres ja existents per a la realització d'espectacles com el Centre Municipal Frederic Mompou i la capella del castell. Properament és previst que obri les portes la Sala Margarida Xirgu a la nova Biblioteca Central.

L'Orquestra Simfònica Sant Cugat al Teatre-Auditori de Sant Cugat el passat 27 de desembre oferint el mateix concert que avui.

Els músics

Els músics de l'Orquestra Simfònica Sant Cugat que han interpretat el concert d'avui són:

Nausica Berni Martí n, Iu Boixader Castelar, Julià Borràs Querol, Santiago Burgos Tarrida, David Calvet Amaro, Joan Camps Claveria, Marta Escoc Balaguer, Teresa Espuny Pujol, Oriol Ferré Puntos, Violeta Ferré Puntos, Albert Flores Freixanet, Jordi Garcia Navarro, Geert Hendrik Krosenbrink, Josep Juan Pomes, Momo Ko Furukawa, Beatriz Lizarte Martí n, Gemma Llorens Galbany, Jairo Londoño Valencia, Mario Markovich Trailovich, Albert Martí n Flores, Víctor Mateo Nebot, Enric Mestre Gras, Josep Mira Olcina, Alba Navarro Hierro, Vasil Nikolov Spasov, Judith Ortega Larriba, Eloi Ortells Segarra, Eva Panyella Callao, Marina Parellada Alfonso, Andrea Peirón Martí n, Joaquim Peláez Aldana, Laia Pujolassos Casadevall, Carles Rambla Tió, Artur Regada Matas, Sebastià Rio Serracarabasa, Toni Roca Girbau, Juan Rodríguez Poveda, Cristina Román Quinto, Marina Romo Vivancos, Aloma Ruiz Boada, Eric Sánchez Hurtado, Cati Santos Fulgencio, Mayte Santos Pérez, Albert Serra i Oller, Matthew Simon, Paula Sirvent Raga, Quim Solé Escobar, Maria Ugarte López-Herce, Òscar Vilaprinçó Martí i Yana Zuyeva.

Orquestra Simfònica Sant Cugat

Director: Josep Ferré.
Administració: Marta López.
Imatge corporativa: Violeta Ferré.
Regidor: Joan Berlanga.

Valsos, polques i nades en format simfònic

La tradició d'oferir valsos i polques per Cap d'Any té ja uns quants anys. L'últim dia del 1939 l'Orquestra Filharmònica de Viena, dirigida pel promotor de la iniciativa, el director d'orquestra Clemens Krauss, va fer el primer concert monogràfic dedicat a Johann Strauss II. La segona edició del concert va tenir lloc l'any 1941, ara ja el primer de gener. Des d'aleshores, i sobretot gràcies a les retransmissions en directe a través de la ràdio i de la televisió, la música dels valsos i polques de la família Strauss s'ha convertit en una de les bandes sonores d'aquestes dates.

El programa del concert d'avui ha contingut majoritàriament música de Johann Strauss II, també conegut com a Johann Strauss Fill o Júnior. Els altres membres il·lustres de la família van ser Johann Strauss I i els seus dos altres fills, Joseph i Eduard. Strauss pare i el també compositor Joseph Lanner van ser els impulsors de les vetllades musicals que, amb les seves orquestres, feien ballar tot Viena. No hem de confondre els Strauss dels valsos, que ubiquem a Àustria, amb Richard Strauss, compositor alemany nascut a Munic i autor d'òperes com *Salomé* o *Elektra*.

Els Strauss van posar la banda sonora no només a la Viena imperial del segle XIX, sinó també arreu d'Europa i als Estats Units, on van portar la seva música en gires multitudinàries.

Johann Strauss Fill, admirat per Liszt i Brahms

A Johann Strauss Fill, el gran protagonista del concert d'avui, és a qui devem el desenvolupament i enriquiment del vals com a gènere musical. En va escriure gairebé dos-cents. També va escriure una xifra semblant de polques. Va generar l'admiració de compositors tan destacats com Liszt o Brahms. Va ser Brahms qui en una ocasió va escriure,

sobre una partitura d'*El Danubi Blau*, "per desgràcia, no és de Johannes Brahms". Hem començat pel final. Precisament aquest vals, el més popular de tots els que es fan i es desfan, ha estat el que ha tancat el concert d'avui (després hem gaudit d'uns quants bisos). El compositor va escriure'l per aixecar l'ànim dels austríacs, després d'una derrota contra Prússia. Aquesta és, doncs, una música patriòtica, que portava el seu text: era un vals cantat. Afortunadament, va ser la versió purament orquestral, estrenada amb èxit poc

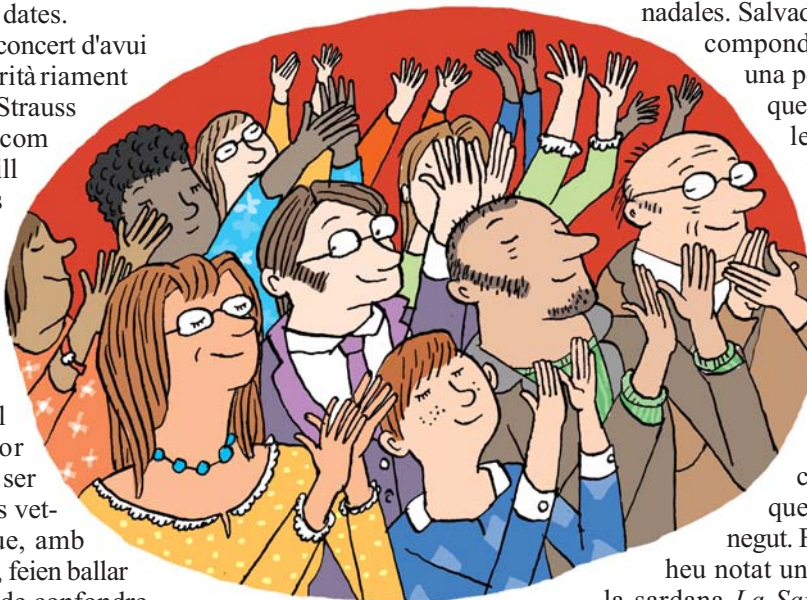
sentit avui, és un dels valsos de Josef Strauss més interpretats, com també ho són *El vals del deliri* o *La polca del molinet*.

Brotons, apassionat de la música i del país

El concert d'avui ha tingut constants canvis de ritme i de compàs. Del tres per quatre del vals al dos per quatre de la polca, del galop a la marxa. Però la música de Nadal no només és patrimoni dels Strauss. També tenim peces de temàtica religiosa com els *Magnificat* o oratoris com *El Messies* i, evidentment, nades. Salvador Brotons va compondre l'any 1998 una peça orquestral que reunia vuit de les nades catalanes més conegudes, una darrera l'altra, harmonitzades lliurement amb l'estil sempre brillant i atractiu del músic català. Segur que les heu reconegut. Fins i tot potser heu notat una referència a la sardana *La Santa Espina* al final. Així és Brotons, apassionat de la música i del seu país. Una passió que es manifesta sempre en la música que fa, tant quan escriu com quan dirigeix.

Un compositor menys conegut en l'actualitat, que ja no acostuma a sortir ni als diccionaris de música ni a les enciclopèdies, és Albert Ketèlbey (1875-1959), músic anglès polifacètic, autor de peces descriptives com la que hem sentit avui: *En un mercat persa*, segurament la seva composició més popular, escrita l'any 1920. Seves són també *En el jardí d'un monestir* i *En el jardí d'un temple xinès*. La música de Ketèlbey es va fer molt popular a tra vés de la ràdio durant una època, tot i que ara no s'escolta gaire.

Pere Andreu Jarrod

temps després a l'Exposició Universal de París, la que ha perviscut. *El Danubi Blau* és universal, com també ho són altres peces de Johann Strauss. És el cas del vals *Vida d'artista*, que hem pogut sentir al concert d'avui. I no només els valsos, també ho són les polques, ja siguin tocades amb arquet o sense (*Nova Pizzicato Polca*), els galops i les marxes.

Josef Strauss, el segon dels germans Strauss, era dos anys més jove que Johann. Sembla ser que el pare el preferia a ell més que no pas al seu germà gran. Potser perquè sempre va tenir una salut delicada. Qui sap. El que sí és clar és que portava la música de ball a la sang, i va arribar un punt en què va deixar el seu ofici d'enginyer per compondre música i organitzar el negoci familiar. "Sphärenklänge" (*Música de les esferes*), que hem

Laia Pujolassos

Violí de l'Orquestra

"És un luxe fer set vegades el mateix concert!"

-Quantes hores estudia cada dia el violí?

-Intento no baixar de les tres hores. Estudio sobretot al matí, ja que a les tardes dono classes i assajo en diverses formacions. Per no molestar els veïns m'hi poso a partir de dos quarts de deu, després d'un bon cafè i d'haver repassat el diari "online".

-Hi ha veïns, en aquella hora?

-Sí, alguns.

-I què hi diuen? Subscriuen la dita "No hi ha pitjor veï que un estudiant de violí"?

-Nooo...! Em senten, però no se'n queixen. En una ocasió un veï em va dir: "Sort que després de la primera hora millora!". Esclar, la primera hora d'estudi no toco cap obra sinó que faig exercicis tècnics per escalfar els dits.

-Com va entrar al món de la música?

-Jo no vinc de família de músics, però de petita ja cantava les bandes sonores de dibuixos animats i pel·lícules... Als quatre anys em van apuntar al Cor Infantil Sant Cugat!

-Facis cinc cèntims de la gira que va fer a Costa Rica el passat estiu.

-Vaig fer-la amb la Laura Gaya, també violinista. Formem el duo Violins al Quadrat. Va ser una experiència extraordinària. Vam tocar el mateix programa en set punts diferents del país. A Catalunya és poc habitual oferir el mateix repertori tantes vegades.

-Una excepció és precisament el concert de valsos de l'Orquestra Simfònica Sant Cugat, que ha interpretat avui.

-Sí, en fem també set, de concerts. És tot un luxe. Els valsos generen força demanda aquestes dates, i el públic fidel ja espera amb impaciència les bromes de la segona part. Abans de tocar a l'Orquestra Simfònica Sant Cugat jo ja venia com a espectadora i en gaudia molt.

Orquestra Simfònica
Sant Cugat

Número 47.
Dipòsit legal: B-50580-2003.

Edita: Fundació Privada Música Simfònica i de Cambra.
Presidenta: Flora Puntos i Cabero.

Membres de la Junta de l'Associació Orquestra Sant Cugat i del Patronat de la Fundació Privada Música Simfònica i de Cambra: Josep Maria Ferré i Bofarull, Josep Ferré i Rovira, Josep Jové i Sotorres, Lutz Mittermüller, Francesc Puntos i Amorós, Flora Puntos i Cabero, Joaquim Sans i Oliveró, Ruffo Ventura i Aspas.

Carrer dels Marges, 25, local.
08172 SANT CUGAT DEL VALLÈ S.
Tel. 93 589 31 93
Fax. 93 589 32 54

music@simfonica.cat
www.simfonica.cat

Direcció: Daniel Romani.
Fotografia: Mané Espinosa.
Disseny gràfic: Isabel Núñez.
Il·lustració: Marta Balaguer.